

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОБОТИ СЛУЖБИ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Зражевець Є.М., Пляка С.М.

Служба автомобільних доріг у Харківській області

Анотація. Наведено аналіз певних проблем та визначені шляхи їх усунення на автомобільних дорогах Харківської області. Розглянуто основні, вже виконані та перспективні напрями роботи, які супроводжує Служба автомобільних доріг у Харківській області.

Ключові слова: автомобільна дорога, капітальний ремонт, поточний середній ремонт, експлуатаційне утримання, штучні споруди, покриття, шляхопровід, дорожня галузь.

Вступ

Згідно з висновками фахівців, на цей час понад 80 % загальної мережі доріг і вулиць населених пунктів, зокрема й мережі автомобільних доріг загального користування, не відповідає нормативним вимогам за несучою здатністю та іншими основними транспортно-експлуатаційними показниками. Крім того, 50 % автомобільних мостів на дорогах загального користування і 75 % мостів, які знаходяться в комунальній власності, не відповідають нормам та правилам їх експлуатації.

Аналіз публікацій

Дана ситуація складалася протягом 35–40 років, включаючи періоди перебудови з часів СРСР та незалежності України. За цей період через недостатнє фінансування більшість автомобільних доріг, особливо місцевого значення, пропустили 3–4 нормативних міжремонтних терміни служби дорожнього одягу. Необхідно враховувати і той факт, що за останні 15–20 років значно зросла інтенсивність руху, особливо частка в транспортному потоці великовантажних автомобілів і автопоїздів, що призвело до суттєвого зростання впливу транспортних навантажень, які прискореними темпами руйнують дорожній одяг, унаслідок чого виникає підвищена потреба в ремонтно-відновлювальних роботах, збільшується їх обсяг. Ця тенденція на найближчу перспективу буде неухильно зростати [1].

Служба автомобільних доріг (САД) у Харківській області є балансоутримувачем та замовником робіт на дорогах державного значення. Після того як з 01 січня 2018 р., коли місцеві дороги були передані на баланс та в управління Харківській обласній державній адміністрації, САД є замовником лише

на дорогах державного значення, які належать до основних артерій області та налічують 2 298 км. Фінансування утримання та ремонту зазначеної мережі доріг здебільшого здійснюється за рахунок державного бюджету, головним розпорядником коштів якого є Державне агентство автомобільних доріг України (Укравтодор). Також можливе фінансування за рахунок місцевих бюджетів, зокрема 2019 р. з цього джерела було виконано робіт на 700 тис. грн, за кошти двох селищних рад, зокрема Дергачівської районної ради та Старовірівської селищної ради Нововодолазького району. Необхідно зазначити, що зазначена частка фінансування дуже мала порівняно із загальним обсягом робіт.

Мета й визначення завдання

Метою цієї статті є підсумок досягнень, розгляд наявних проблем та шляхів їх усунення з плануванням перспективних напрямів роботи Служби автомобільних доріг у Харківській області на майбутнє.

Вирішення завдання

За підсумками діяльності САД 2019 р., згідно із запланованим обсягом робіт та виділеним фінансуванням здебільшого ремонтно-відновлювальні роботи здійснювалися на 14 об'єктах. На вересень поточного року деякі об'єкти повністю завершені, на інших проводиться капітальний (один об'єкт) та поточний середній ремонт, зокрема роботи перебувають на завершальному етапі.

На сьогоднішній день роботи з улаштування асфальтобетонних шарів завершені, здійснюється діяльність щодо благоустрою з'їздів, планування узбіч, наноситься дорожня горизонтальна розмітка, встановлюються дорожні знаки та бар'єрна огорожа та інші заходи.

Відповідно до окремої державної цільової програми основним об'єктом САД у поточному році була автомобільна дорога Р-51 Мерефа – Лозова – Павлоград, на якій виконувалися роботи з відновлення покриття, крім цього відремонтовано чотири штучних споруди: шляхопровід через залізницю (с. Таранівка в Зміївському р-ні), міст (с. Катеринівка в Лозівському р-ні), шляхопровід через залізницю (Лозівський р-н) та невеликий міст через річку (с. Новоіванівка в Лозівському р-ні).

Крім цього були виконані незначні обсяги робіт за рахунок коштів місцевих органів влади:

- Т 2104 Харків – Старий Салтів – Вовчанськ (1,4 км);
- Р 78 Харків – Зміїв – Балаклія – Гороховатка, відновлено покриття (3 км);
- Т 2111 Чугуїв – Печеніги – Великий Бурулук (2,5 км);
- Н 26 Чугуїв – Мілове (0,8 км);
- Т 2117 Дергачі – Козача Лопань (4,8 км).

Також продовжуються роботи на окружній дорозі м. Харкова в р-ні «Екопарку», проводяться заходи з поліпшення дорожніх умов та забезпечення безпеки дорожнього руху. Проводяться земляні роботи, монтаж нового водовідвідного лотка, заміна наявної водопропускної труби на нову, будуть змінені радіуси заїзду, влаштоване поширення проїзної частини, зліва перед в'їздом до парку, побудована перехідна швидкісна смуга, повністю перекрита проїзна частина новим асфальтобетонним шаром на ділянці вздовж «Екопарку» з урахуванням того, що буде окремих лівоповоротний заїзд та окремих поворот праворуч (роботи ще не закінчені) [2–4].

У наступному році плануються нові роботи в р-ні «Екопарку», на дорозі М 20 Харків – Щербаківка. Це проектування і початок робіт з будівництва сучасного надземного пішохідного переходу, з ліфтом та ескалатором для людей з обмеженими можливостями.

Окремий напрям роботи на перспективу є виготовлення проектно-кошторисної документації на об'єкти майбутніх років. Цього року закінчується робота над проектом реконструкції мостового переходу в районі Старого Салтова, який розташовується на автомобільній дорозі Т 2104 Харків – Старий Салтів – Вовчанськ. Завершуються роботи з проектування ремонтних заходів на дорозі М 03 Київ – Харків – Довжанський. Також завершується проектування ремонтних робіт на автомобільних дорогах Р 45 Суми – Крас-

нопілля – Богодухів та Р 51 Мерефа – Лозова – Павлоград (11 км) [3, 4].

Проаналізовано стан наявної мережі доріг, що є на балансі в САД, та швидкість її відновлення з урахуванням отриманого фінансування. Разом з поточним роком близько 5–7 % від загальної мережі доріг на цей час відновлено, що є, на жаль, недостатньо, але напрями робіт на наступні роки встановлені, що за умови достатнього фінансування дозволить підвищити темпи ремонтно-відновлювальних робіт.

Перспективні плани робіт на майбутнє – це здебільшого проведення капітального та поточного середнього ремонтів. План робіт на наступний рік потребує обговорення та затвердження в Укравтодорі, тільки після цього сподіваємося на отримання необхідних коштів для виконання ремонтно-будівельних робіт та утримання мережі доріг. Основні плани щодо завершення ремонтних робіт на 2020 р. такі:

- на дорозі Н 26 Чугуїв – Мілове на ділянці від центру м. Куп'янськ до кордону з Луганською обл.;

- напрямом М 03 Київ – Харків – Довжанський від м. Харків до кордону з Донецькою обл., на 80 % цієї ділянки відсутні верхні шари, і, звичайно, першочергово необхідне проведення ремонтних робіт на штучних спорудах (насамперед шляхопровід через залізницю поблизу с. Граково Чугуївського р-ну);

- Т 2104 Харків – Старий Салтів – Вовчанськ;

- Т 2117 Дергачі – Козача Лопань;

- Р 51 Мерефа – Лозова – Павлоград до кордону з Дніпропетровською обл.;

- Р 11 Полтава – Красноград, а саме від м. Красноград у бік с. Карлівка (більше ніж 7 км на балансі САД та 55 км на балансі колег з Полтавської обл.). На цій дорозі спостерігається суттєва інтенсивність транспортного руху, також вона виконує важливе значення – зв'язує два основних напрямки, це південний (М 18 Харків – Сімфереполь – Алушта – Ялта) і вкрай важливий напрямок на Київ (М 03 Київ – Харків – Довжанський).

Особливу увагу необхідно приділити найбільшій за протяжністю автомобільній дорозі, яка є на балансі САД, а саме дорозі М 03 Київ – Харків – Довжанський, яка потребує ремонту на окремих ділянках. Зокрема на ділянці початок за м. Красноград до смт. Сахновщина, перетинає смт. Краснопавлівка Лозівського р-ну, далі через Краснопа-

влівський р-н, зв'язує Барвінківський р-н, виходить в м. Ізюм через смт. Борова у м. Куп'янськ, далі смт. Двурічна та виходить на кордон з Росією (КПП «Піски»). За всіма переліченими вище районами, де проходить ця автомобільна дорога, необхідно проводити ремонт великої загальної вартості.

Не менш важлива автомобільна дорога Мерефа – Зміїв через с. Соколове, за станом якої САД отримує дуже багато зауважень і звернень від громадян, яка потребує проведення негайного ремонту. Також необхідне продовження робіт на дорозі Р 78 Харків – Зміїв – Балаклія – Гороховатка, в Ізюмському, Балаклійському (між с. Андріївкою і м. Балаклія), Зміївському (с. Слобожанське) та в Харківському (ділянки за смт. Васищево та за смт. Безлюдівка) районах.

Українське важливе питання – це ремонт штучних споруд [3–5]. На особливому контролі в САД є шість штучних споруд, які потребують першочергового ремонту та негайного фінансування, а саме:

- шляхопровід через залізницю в смт. Безлюдівка;
- невеликий міст через р. Орель (кордон з Дніпропетровською обл.);
- розв'язка на автомобільній дорозі М 18 Харків – Сімфереполь – Алушта – Ялта;
- шляхопровід на кільцевій дорозі, на перетині доріг М 20 Харків – Щербаківка та М 03 Київ – Харків – Довжанський;
- два шляхопроводи у Водолазькому р-ні на автомобільній дорозі М 18 Харків – Сімфереполь – Алушта – Ялта;
- невеликий залізний міст у с. Калантаєв Краснокутського р-ну та ін.

Потребують значного фінансування відновлювальні роботи на шляхопроводі, що розташований на окружній дорозі м. Харкова, який 25 серпня 2019 р. частково зруйнувався. Наразі його відновлюють у режимі аварійних робіт за рахунок експлуатаційного утримання, але розглядається питання щодо розроблення проекту на повний капітальний ремонт зазначеного об'єкта.

Традиційно важливий напрям роботи – це експлуатаційне утримання (установлення, улаштування, ремонт та заміна засобів організації та безпеки дорожнього руху, утримання мережі доріг, особливо взимку, проведення аварійних робіт, насамперед зв'язаних із штучними спорудами, ліквідація ямковості та ін.) [4]. На сьогоднішній день щодо виконання робіт з експлуатаційного утримання укладено договір з ДП «Харківський Облавтотор». На цей час співпраця САД з Облав-

тотором, як показує практика, особливо в зимовий період більш надійна, тому що, на жаль, приватні дорожні компанії, як правило, швидко виробляють ліміт місяця та потребують додаткового фінансування, одночасно дочірні підприємства Облавтотора з їх частіше морально та фізично застарілою матеріально-технічною базою і технікою працюють за всіма необхідними завданнями незалежно від фінансування. Сподіваємося на суттєве збільшення фінансування в напрямі експлуатаційного утримання на наступний рік.

Також наступного року, крім фінансування об'єктів, що є на балансі в САД, за рахунок коштів державного бюджету планується збільшити залучення коштів від місцевих громад (селищні ради, які організували окремі територіальні громади).

Для обґрунтування необхідного рівня фінансування, визначення фактичного стану доріг та штучних споруд, призначення першочерговості виконання робіт на наявній мережі доріг, виконання робіт щодо паспортизації, супроводу робіт для дотримання технологічних вимог та забезпечення потрібної якості робіт тощо, планується залучення провідних дослідних та наукових організацій, зокрема й фахівців найдавнішого в Україні вищого навчального закладу – Харківського національного автомобільно-дорожнього університету.

Пітлумовуючи, необхідно зазначити, що всі без винятку підрядники САД проходять процедуру за системою «Прозоро» щодо отримання робіт по об'єктах з поточного середнього ремонту та на експлуатаційне утримання. Розпочато тендер щодо виконання робіт на наступний рік, на кінець жовтня – початок листопада відбудеться відкриття поданих пропозицій.

Висновки

Згідно з наведеними досягненнями в роботі САД, проведеним аналізом наявних проблем та шляхів їх усунення, заплановані перспективні напрями відновлення та розвитку мережі автомобільних доріг державного значення в Харківській обл.

Більшість автомобільних доріг потребують проведення ремонтних заходів, на виконання яких потрібно залучення суттєвих фінансових ресурсів як із джерел державного бюджету, так і від місцевого бюджету. Достатній рівень фінансування, залучення підрядних дорожніх організацій, що мають необхідний досвід, ресурси та підтвердили

виконання всіх необхідних видів робіт з потрібною якістю, дозволить за декілька років значно покращити транспортно-експлуатаційний стан мережі доріг області.

Література

1. Кіяшко І.В. Наскільки дороги дороги? // *Время*. 2013. № 25. С. 3.
2. Дорожній одяг нежорсткого типу: ВБН В.2.3-218-186:2004. Київ: Укравтодор, 2004. 176 с.
3. Споруди транспорту. Автомобільні дороги: ДБН В.2.3-4:2015. Київ: Мінрегіонбуд України, 2015. 101 с. (Національний стандарт України).
4. ДСТУ 3587-97 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану.
5. П-Г.1-218-113:2009 Технічні правила ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування України.

References

1. Kiyashko I.V. How expensive are the roads? // *Time*. 2013. № 25. P. 3.
2. Dorozhnii odiah nezhorstkoho typu: VBN V.2.3-218-186:2004. Kyiv: Ukravtodor, 2004. 176 s.
3. Sporudy transportu. Avtomobilni dorohy: DBN V.2.3-4:2015. Kyiv: Minrehionbud Ukrainy, 2015. 101 s. (Natsionalnyi standart Ukrainy).
4. DSTU 3587-97 Bezpeka dorozhnoho rukhu. Avtomobilni dorohy, vulytsi ta zaliznychni pereizdy. Vymohy do ekspluatatsiinoho stanu.
5. P-H.1-218-113:2009 Tekhnichni pravyla remontu ta utrymannia avtomobilnykh dorih zahalnoho korystuvan-nia Ukrainy.

Зражевецъ Євген Маркович, начальник Служби автомобільних доріг у Харківській області, вул. Ахсарова, 2, м. Харків, 61202, Україна, тел. +38(057)336-83-28, e-mail: kh_sad@ukravtodor.gov.ua.

Пляка Сергій Михайлович, заступник начальника з розвитку доріг Служби автомобільних доріг у Харківській області, вул. Ахсарова, 2, м. Харків, 61202, Україна, тел. +38(057)336-78-44, e-mail: kh_sad@ukravtodor.gov.ua.

The main areas of work of the Roads Service in Kharkiv region

Annotation. Problem. Achievements are summarized, the existing problems and ways of their elimination are considered, with the planning of perspective directions of work of the Roads Service in Kharkiv region. **Goal.** Prospective work plans for the future are mostly major and ongoing overhauls. The plan of work for the next year needs to be discussed at the State Agency for Highways of Ukraine and after that to receive necessary funds for repair and construction works and maintenance of the road network. **Results.** An important issue is the repair of

artificial structures. The special control of the Roads Service in Kharkiv region has six artificial structures that need priority repair and immediate financing. The traditionally important area of work is the operational maintenance, which includes the installation, arrangement, repair and replacement of means of organization and road safety, maintenance of the network of roads especially in winter, carrying out emergency works, which primarily relate to artificial structures, elimination of fossil and more. Next year, in addition to financing the objects on the balance of the Roads Service in Kharkiv region at the expense of the state budget, it is planned to increase the attraction of funds from local communities. Most highways require repair activities that need significant financial resources, both from the state budget and from the local budget. With a sufficient level of funding, with the involvement of contracting road organizations that have the necessary experience, resources and confirmed the completion of all necessary types of work with the required quality, in a few years we will significantly improve the transport and operational condition of the network of roads in the region.

Key words: highway, overhaul, current average repair, maintenance, artificial structures, coatings, overpass, road industry.

Yevhen Zrazhevets, Head of Highway Service in Kharkiv Region, Akhsarova st. 2, Kharkiv, 61202, Ukraine, tel. + 38 (057) 336-83-28, e-mail: kh_sad@ukravtodor.gov.ua

Sergiy Plyaka, deputy head of roads development of the highways service in Kharkiv region, Akhsarova st., 2, Kharkiv, 61202, Ukraine, tel. +38 (057) 336-78-44, e-mail: kh_sad@ukravtodor.gov.ua

Основные направления работы службы автомобильных дорог в Харьковской области

Аннотация. Приведен анализ существующих проблем и намечены пути их устранения на автомобильных дорогах Харьковской области. Рассмотрены основные, уже выполненные и перспективные направления работы, которые сопровождает Служба автомобильных дорог в Харьковской области.

Ключевые слова: автомобильная дорога, капитальный ремонт, текущий средний ремонт, эксплуатационное содержание, искусственные сооружения, покрытия, путепровод, дорожная отрасль.

Зражевец Евгений Маркович, начальник Службы автомобильных дорог в Харьковской области, ул. Ахсарова, 2, г. Харьков, 61202, Украина, тел. + 38 (057) 336-83-28, e-mail: kh_sad@ukravtodor.gov.ua.

Пляка Сергей Михайлович, заместитель начальника по развитию дорог Службы автомобильных дорог в Харьковской области, ул. Ахсарова, 2, г. Харьков, 61202, Украина, тел. +38 (057) 336-78-44, e-mail: kh_sad@ukravtodor.gov.ua.